

Beletristica, sciintie, arte, viétia sociala, moda.

Pesta 17/29 ianuariu.

Va eái in fla-care domineca. | Redact. : strad'a Dunarei nr. 3.

Nr. 3.

Anulu VII, - 1871.

Pretiuu pe anu 10 fl., pentru Romani'a 2 galbeni.

Nicolae Balcescu.

Renascerea popóreloru totu-de-una a fostu impreunata cu deriderea, defaimarea, persecutiunea, espatriarea, ma chiar si sangerarea acoloru individi, cari la o dispositiune mai inalta dusera vr'unu rolu considerabilu in asemenea drame momentóse.

Mam'a natura candu produce astfeliu de individi rari, candu i inzestréza cu ingeniu inaltu, sufletu mare si anima adanca, candu li aréta splendid'a cariera ce au de a o percurge, pare cá li-ar díce: Mergeti! inaltiativeste preste sfer'a cotidianitátii, in care se invérte mas'a consangeniloru vostri, fiti decórea, fiti lucéferii omenimii; inse nimbulu gloriei vóstre sê vi fia totu-de-odata flacar'a ce ve va consumá, si laurulu vóstru sê nu fia lipsitu de spini! Pare cá li-ar díce: Éta terenulu

vostru de activitate, flori de bucuría, progresu si fericire aveti de a sadí pe acela pentru confratii vostri, éra voi veti culege spini si polomida.

Asié e! cá-ci e greu a redescéptá pe unu poporu din letarg'a-i invecchita; nu e usioru a-lu scóte din obscuritatea ignorantiei, si fórte anevoia se potu smulge din anim'a-i superstitiunea, prejudectiele deja inradecinate; ér sguduirea legiloru si restornarea tronuriloru tiranice mai totu-de-una au costatu sacrificie crunte.

Si óre pentru ce? Analele popóreloru si esperinti'a la acést'a ni respundu in modulu celu mai evidentu, aretandu-ni cá ignorantia ce provine din apesarea si servitutea unui poporu, i intuneca ochii sufletului, neapesarea si trandav'a pentru elu

Nicolae Balcescu.

devinu unu elementu; elu s'a dedatu si si-iubesce catenele si estu-modu infiorandu-se de progresu, preferesce Egiptulu impilării facia cu Canaanulu libertătii sale natiunale.

De aici numirea de „*nebuni*“ a acelorü barbati, cari debuta in astfeliu de opere mari, de aici sagetile infipte in animele devotate, de aici crucifigerea acelorü individi, cari rumpendu cu bravura erculeana legaturele prin cari viėti'a i mai atrage catra sine. si cari liberi de interesele egoistice, neavendu alta dorintia, decâtu fericirea natiunii lorü, — se sacrifica cu deplina resemnatiune pentru scopulu ce si l'au prefiptu.

E imposibilu, ca cine-va cetindu viėti'a apostolilorü culturei, libertătii si a natiunaltătii nóstre romane, sê nu i se infaciesieze astfeliu de idei, si in specie aruncandu o privire preste viėti'a marelui Romanu, destinsulu istoricu si martiru alu renvierii nóstre natiunale, *Nicolae Balcescu*, sê nu simta in peptulu seu o undulare estraordinaria si in ochii sei lacrimemele unei afectiuni misteriose.

Éta câte-va trasure caracteristice din epoc'a in care aparü, si din viėti'a acestui barbatu devotatu, care platü cu viėti'a dorulu renvierii si a libertătii fratilorü sei Romani, ce l'a inspiratu.

Decadinti'a deplorabila, letargf'a indelungata si agonf'a, la cari ajunsera principatele romane sub sceptrulu despoticu alu soiului din Fanaru, erau inca totü desperatórioie catra finea deceniului alu doile din seclulu curinte.

„Viscolulu destrugerii a suflatu pe acestu pamentu, sangele parintilorü in vinele strimte ale stranepotilorü a secatu.“ (Cantarea Romaniei de N. Balcescu.)

Nimene nu ni póte aretä mai fidelu sfasiatoriulu tablou, ce infaciesiau tierile romane in decadinti'a lorü, aceste fiice sugrumate ale Daciei candu-va „ferice“ in lintiolulu lorü de mörte, decâtu N. Balcescu, care si-sacrificä viėti'a in nesuinti'a sa de a plantä flórea civilizatiunii in midiloculu tristelorü ruine ale patriei sale iubite. Éta cum plange acestu Volnei, acestu Jeremia alu romanimii in sublim'a-i poema numita „Cantarea Romaniei“, privindu Sionulu maririi natiunale alu fratilorü de preste Carpati in amar'a sa decadintia:

„Mandra si vitéza erai in batalia, tiéra romana! cu greu si cu anevoia erä a te biruí... „Erai unu trupu de viétia si ai ajunsu, umbr'a mortii...“

„Neamurile ti-invidiau poterea si numele celu falnicu, se legara intre sine si dîsera:

Haid' sê sdrobimu acestu cuibu de voinicia...“

„Intr'o dî vrusesi sê te odihnesci ca omulu obositu de munca si... strainulu puse piciorulu pe peptulu teu, ca sê te inadusie... si tu muscata te lasasi de buna voia in man'a celorü ce nu te potura invinge...“

„In siesurile tale dusmanii si-au intinsu corturile; mandrf'a numelui teu a cadiutu precum cade de pe dealu stejariulu imbetranitu, si nu-ti lasara de a resuflä fara numai atät'a aeru, precätü se indurara ei. — Domniele si boeriele tale ingenunchiara inaintea lorü...“

„Venetici lapedati de Domnedieu, ca unu noru de lacuste se asverlira preste tine, o! pamentu alu grelelorü doreri, si ti-supsera sangele meduvei tale!“

„Erai libera si te pusera in obedi, erai avuta si se imbuibara de carnea ta ca nesce lupi flamandi, erai démna si laudata si ajunsesi defaimata.“

Cu pucina esceptiune, acést'a erä starea principatelorü romane pe la incetarea domnirii fanariotice, candu acelea de o data — la latîrea ideilorü despre drepturile omului si ale cetatianului, proclamate prin revolutiunea francesä — incepura a dá semne de viétia, a depune velulu de mörte, a manifestä consciinti'a de sine si ca dóue fenici a se radică din pulberea nimicirii. Ideile de egalitate, progresu si libertate, ce resunau in occidentulu Europei, aflara echoulu celu mai efectuosu in animele tinerilorü romani de pe la universitätile Franciei si ale Germaniei, cari petrunsi totu-de-odata si de farmeculu culturei occidentale, cu unu entusiasmu santu ca totu atätü'a Prometei se rentörsera in patri'a lorü, spre a redesceptä pe fratii lorü amortîti. Cu cele mai víi colori si-depingeau venitoriulu, neaducându-si aminte, câ prin nisuinti'a lorü civilizatórioia, in locu de Capitoliu, voru ajunge la rip'a Tarpeei. Devis'a tinerilorü regeneratori, precätü erä de santa, pe atät'a de grea, de óre-ce gustulu si ideile lorü fiindu contrarie celorü de pana acuma, nobil'a lorü nisuintia intre fratii de unu sange intimpinä primirea cea mai rece, opositiunea cea mai cerbicósa.

Lupt'a ce se escä erä grea si amara. Grea, câ-ci erä lupt'a demnitătii omenesci in contra impilării neumane, erä lupt'a desceptării in contra prejudetielorü invecchite, lupt'a adeverului in contra strimbatätilorü, lupt'a luminei in contra intunerecului.

Lupt'a erä grea, câ-ci acesti tineri aveau de a suflä viétia si iubire de patria in nescari

anime putrede, a redeseptá consciinti'a demnitătiunatiunale in pepturile inghiatiate ale fratiloru sei decadiuti.

Regenerare, libertate, progresu, onóre natiunala, onestitate in functiuni, patriotismu esemplariu, solidaritate de caracteru facia cu arbitriulu guvernului si alu agentiloru poteriloru invecinate — formau devis'a inscrista pe drapelulu tineriloru regeneratori, cu cari navelira de odata a supra abusuriloru, pecatelor si obiceituriloru daunatióse „clocite sub caftanulu fanarioticu si incuragiate de politic'a protectoratului.“ (Revist'a rom. pag. 308.)

Unulu dintre acesti apostoli ai revierii natiunale in principatele romane fu si Nicolae Balcescu.

Iubirea de patria, sperarea magulitória, ce o avea in venitoriulu Romaniei, anim'a-i mare, devotamentulu esemplariu, geniulu seu eminentu si atátu de productivu, lu-radica intre cei mai pretiuti barbati ai romanismului.

N. Balcescu fu nascutu in Bucuresci la an. 1819. Abié adausese a 18-ea rosa la girland'a vietii sale, candu terminá cursurile din colegiulu natiunala de la S. Sav'a. Dupa acést'a spiritulu seu inflacaratu atragendu atentiunea generosului patriotu si pe atunci profesoru de filosofía in Bucuresci, Dr. Eutimu Murgu, acest'a i midilocí si absolvirea cursului de filosofía.

Desteritatea, marimea si perfectiunea in ori-ce intreprinderi, sunt caracteristicile unui barbatu genialu.

Balcescu dede dovéd'a cea mai evidenta despre aceste insusíri, inca inainte de a-si incepe carier'a publica ca patriotu si literatu. Elu escelá ca studinte, erá destinsu ca filosofu si maestru bine deprinsu in carier'a sa militaria, spre carea lu-atrasese dorulu de a vedé renviata virtutea strabuna, visulu seu de predilectiune; de a mai vedé lucindu sabi'a invingátoria in braciele amortíte ale fratiloru sei Romani.

Fiindu cadetu, in etate abié de 20 ani, necunoscutu, neconsideratu, nespriginitu de cineva decátu de indemnulu sufletului seu, elu avú curagiulu de a se presintá inaintea principelui cu unu proieptu pentru infiintierea unei scóle militare, compusu de elu insu-si. Proieptulu se primí, si tinerulu cadetu fu insarcinatu cu instruirea soldatiloru. Ardórea animei si generositatea sufletului seu aici aparú in tóta frumseti'a si marimea loru. Elu lucra neintreruptu pentru deprinderea fratiloru sei in arta militaria, scól'a prospera, numele tinerului Balcescu devine obiectu de stima, dar in acea

mesura cresce si invidi'a in animele debile ale unoru oficiri superiori, cari temendu-se nu cumva junii soldati sê devina mai invetiati decátu dinsii, midilocira inchiderea scólei dupa infflorire abié de unu anu.

Urméza anulu 1840 si cu elu inceputulu martiriului ce vení a supra lui Balcescu. Dinsulu — ca toti barbatii meniti de a conduce destinulu confratiloru sei, a combata abusurile si a face ca la lumin'a adeverului sê se ivésca tóta strimbatatea si abusulu — nu putea priví cu nepasare arbitriulu celoru de la putere, mai alesu in acele timpuri de trista suvenire, candu pasii intreprinsi pentru cultur'a natiunala in Principatele romane se considerau de agitatiuni, cuvintele: „libertate, onóre natiunala“ de crime, candu pentru sugrumarea organeloru literarie ori politice, menite de a readuce in cerculatiune sangele romanu, erá de ajunsu arbitriulu domnitoriului, ori capriciele cutarui ministru; ér remuneratiunea celoru ce cu cele mai grele sacrificie voiau a pune temeiu literaturei nóstre natiunale, erá esilarea pe la monastiri.

Astfelu patí si Balcescu in urm'a unui amestecu intr'o conspiratiune cu Mitica Filipescu.

Alesandru Ghic'a Voda lu-inchise la monastirea Margineni, unde in timpu de doi ani fu espusu unei vietii pline de suferintia, ceea ce a contribuitu multu la debilitarea junelor sale poteri. Sufletulu seu inge insetosiatu dupa sciintia si plinu de resignatiune, nu cunoscea stavila.

In obscur'a-i cela concepe stralucit'a idea de a aduná documinte despre armat'a romana, din acele a formá una oglinda, carea punendu-o inaintea Romaniloru, sê véda cine a fostu, cine sunt si ce li lipsesce. Acést'a intreprindere o continua si dupa redobandirea libertăti, peregrinandu pe la monastirile ambelor principate si cautandu sub ruine urmele maririi stramosiesei. Se rentórcé la Bucuresci cu o multíme de documinte pretióse si incepe publicarea „Magazinului Istoricu“ cu dnulu Laurianu, in care desvólta cea mai frumósa cunoscintia istorica.

Unu articlu aparutu in acestu organu in contra Fanariotiloru aduse o nóua plaga a supra lui.

Marele patriotu, neaflandu-si acuma locu de repausu pe pamentulu seu natalu, parascesce Roman'a. Unu doru ferbinte se vede a-lu fi atrasu catra patri'a strabuna, catra clasic'a Italia, acei'a lu-indemná a pasí pe drumulu

marelui Sînceai, a aduná materialu pentru istoria lui Mihai Eroulu — mandrîa neperitória a Romanilor — ér de aici trecù in Francia la Parisu, foculariulu din care esîra ideile de libertate, fratîetate si egalitate.

In an. 1848 luà parte activa la miscarea regeneratória pentru Romani, ca secretariu alu guvernului provisoriu si ca redactoru alu diuariului: „Poporulu suveranu.“

Silitu a parasí din nou patri'a impreuna cu amicii sei de principie, caldurós'a interesare de fratii sei din Austria i atrage anim'a sangeranda catra Transilvani'a, unde se refugià dupa ce scapà din inchisórea plutitória de pe Dunare, in care lu-tienura vre-o câtu-va timpu Turcii dupa intrarea loru si a Rusiloru in Bucuresci. („Revist'a rom.“ pag. 588.)

Aici strabate intre muntii apuseni, pentru ca sê védia insu-si — precum se esprima — „pe acei Moti ingrozitori, pe cari spaim'a vitejiloru Unguri mi-i descriá ca nisce fere selbatice esîndu din viezuinile muntiloru, numai spre a face pràda si omoru; . . . dar am gasitu unite intr'insii multe simtieminte omenóse, inalte si generóse . . . fusei fericitu a gasí acolo pe acele piscuri uriasie, pe de a supra noriloru, o natiunalitate si o viétia romanésca infocata si puternica.“ („Revist'a rom. pag. 588.“)

Perecurge Ungari'a, Turci'a, ér pe urma dupa o ratecire plina de scene dramatice se asiéza in Parisu, unde intr'o brosiura aparuta la an. 1850 sub titlulu: „Romania venitória“ si-publicà sublim'a Jeremiada intitulata: „Cantarea Romaniei.“

Alungatu de pe sinulu patriei sale, ruinatu in poterile corporale, sdruncinatu cumplitu de atâte rateciri pline de eveneminte dramatice, studiulu neintreruptu nici chiar in timpu de repausu vescedî cu totul corpulu junelui barbatu.

Multu a contribuitu la stingerea vietii lui adanc'a dorere ce i insuflá patri'a coplesita de straini, ce se póte conchide din cuvintele sale relative la timpulu in care veni in Transilvani'a: „Anim'a-mi erá sdrobita, câ ci din tóte partile vedea natiunalitatea romana calcata si strivita de dusmanii straini.“

Cine are idea chiara despre dorerea aceluia ce suferé in recea strainetate, cine si-póte intipuí tortur'a aceluia, care simtiendu-se atinsu de bórea inghiatiatória a mortii, vede, câ trebuie sê dîca ultimulu *adieu* dorintieloru sale frumóse, celu ce pricepe dorerea vulturului sagnetatu ce se bate in pulbere, unde a caditu dintru inaltîmea orisonului, la care se inaltiasé in

consciinti'a poterii sale regale: acel'a va avé idea chiara, va simtí si va pricepe dorerea tinerului Balcescu din ultimele sale mominte.

Oelu ce tóta viéti'a si-a consacratu patriei, nu-i este permisu a-si astrucá osemintele in tiecina romana, celu ce a traitu pentru natiunea sa si pe fratii sei Romani i-a iubit cu tóta afectiunea animei sale, n'are pe langa sine o anima romana, care sê-lu consoleze in adancele sale sbuciumâri. nu are in apropiarea sa unu sinu interesatu pe care sê-si póta respirá nobilulu spiritu, nu o mana romana, care sê-i inchida ochii pentru eternitate.

Diu'a de 23 octomvre din an. 1852 pentru mus'a istoriei nóstre natiunale fu o dí de doliu, câ-ci cu sórele aceleia de o data pe malulu in-floritu alu Palermului se stinse si viéti'a unuia dintre cei mai devotati sacerdoti ai acesteia, — disparù unu falinaru, a carui radie atátu de folositória erau pentru romanismulu renviandu. Cu anima franta, neavendu inaintea ochiloru sei altu ce-va decátu tristele ruine ale frumóseloru sale sperantie, ce le avuse cu privire la venitoriulu patriei sale, adormí pentru totu-deuna in etate abié de 33 de ani.

Devis'a si principiele pentru cari s'a luptatu Balcescu se potu conchide din cele enumerate. Elu a lucratu si suferitu pentru libertatea si renascerea ginte sale — pana in ultimele sale mominte, neincetandu nici chiar intre amaratiunile esiliului a impletí din frumósele sale cunoscintie acea cununa, ce infrumsetiéza altariulu culturai nóstre natiunale.

Spre ajungerea scopului seu midiloculu celu mai corespondiatoriu lu-aflà in istoria, in descrierea fapteloru maretie ale parintiloru gloriosi, cari punendu-le inaintea stranepotiloru impilati sê li descepte mandrîa si consciinti'a demnitátii romanimei apesate, tramisu pentru a o chiamá la viétia. Dara mai bine si-aréta insu-si devis'a in eschiamatiunea de atâte ori repetita in „Cantarea Romaniei“ — si adresata catra patri'a-i supta de lipitorile straine — strigandu:

„Descépta-te pamentu romanu! Invinge-ti dorerea! E timpulu sê esi din amortîre, sementi'a domnitoriloru lumei! Ascepti dóra ca renviandu stramosii sê se scóle din morminte? Intru adevéru ei s'au scolatu si tu nu i-ai veditu; ei au graitu, si tu nu i-ai audítu! Cingeti cops'a ta! Cauta si asculta, dîu'a dreptátii se apropia, tóte popórele s'au miscatu, câ-ci fortun'a mantuirii a inceputu.“

Din tóte scrierile sale nu apare altu ce-va decátu patriotismu inflacaratu, eruditiune fru-

Barbarismul prusienilor intr'unu satu francesu.

KRULL-MICHAEL X.A.

mósa, libertate, progresu si onóre natiunala. „Cantarea Romaniei“ este o oglinda fidela a sufletului seu. E o girlanda impletita din florile cele mai nobile ale unei anime, care nu batea decât pentru patri'a si ginte sa.

Balcescu ni este pretiuitu ca patriotu devotatu, dara cu deosebire ni este pretiuitu ca istoricu mare, carele ca atare mai antâiu a creatu in Romaní'a istori'a critica.

„O istoria — dîce dinsulu in „Magazinulu istoricu“ pag. 2 — nu trebuie sê fia numai ca unu firu de óre-cari intemplâri politice séu militare uscate, fara nici o colóre, fara nici unu adevêru localu; nu trebuie sê se ocupe numai de óre-cari persóne privilegiate; dara sê ni arete poporulu romanu cu institutiile, ideile, simtiemintele si obiceiurile lui in deosebite vécuri.“

Cu privire la persón'a lui Balcescu, amicululu seu dlu Alesandri, carele in poem'a sa „Balcescu morindu“ i puse ultimele suspine si carele cu o afectiune atâtu de nobila scrie despre dinsulu in „Revist'a Romana“ astfeliu se exprime: „Pe fruntea lui larga si curata se vedeau trecandu gandiri maretie; in ochii lui limpedi si negri lucea o flacara tainica, ce parea a innotá intr'o róua de lacrimi la cuvintele de patria, de gloria, de independintia natiunala! Vorbirea lui erá dulce si convingatória, cu graiulu multoru ómeni destinati de sórte a morí in flórea tineretiei. Constituti'a sa pare delicata si multu suferinda, câ-ci fusese adancu vatemata in timpu de doi ani in inchisórea de la monastirea Margineni.... Intr'unu cuventu tóta persón'a lui inspirá simpathía si doru de impretiñire; simtîri, la cari elu respundea din parte-i printr'o fratía sincera si statornica.“

Totu ce-i se infacisiá pe pamentulu romanu, nu-i inspirá altu ce-va decâtu afectiune de iubire catra patria si fratii sei.

Candu convení cu amicii sei Alecu Ruso, C. Filipescu, si Coradini, cu ocasiunea serbârii arangiate in totu anulu la dîu'a onomastica a marelui patriotu Constantinu Negri, la mosí'a sa de la Mangin'a — la carea se aduná multíme de dame si cavaleri din ambele capitale romane, pana ce amicii sei si-petreceau in glume si gustau tóta dulceti'a unei petreceri atâtu de originale romane, elu petruncu de unu entusiasmu santu la privirea juniloru tierani, ce jocau cu pletele in ventu — astfeliu eschiamá: „Oh! mandra óste va avé Romaní'a, candu i va vení rondulu pe lume!“

N. Balcescu morindu.

De pe plaiu 'nstrainârii
Unde zacu si simtu câ moru,
De amarulu desperârii
Si d'alu tierii mele doru, —
Vêdu o pasere voiósa
Apucandu spre resaritu,
Si o radia luminósa,
Si unu nouu auritu.

— Paserica sboratória,
Unde mergi cu dorulu meu ?
— Am solía 'ncantatória
De la santulu Domnedieu,
Sê ducu glasu de armonia
Tiermuriloru romanesci ;
Sê versu dulce veselia
Animiloru ce jalesci.

— Radia viua, caletória,
Unde mergi cu dorulu meu ?
— Am solía 'nviatória
De la santulu Domnedieu,
Sê depunu o sarutare
Pe alu tierii tale sinu,
Si s'aducú o alinare
Jelnicului teu suspinu.

— Nourasiu, petruncu de sóre,
Unde mergi cu dorulu meu ?
— Am solía roditória
De la santulu Domnedieu,
Sê me lasu in Romanía,
Ca sê crésca mfi de flori
Pe frumós'a ei campía,
Ce o plangi adese-ori !

— Du-te, radia stralucita,
Du-te, mica paserea,
Si pe tier'a mea iubita
Mangaiá-ti-o 'n lips'a mea !
Ér tu, nouu de rodire,
Fâ sê crésca 'n sinulu seu,
Cu verdi lauri de marire,
Flórea sufletului meu !

Vasiliu Alesandri.

Marti sér'a.

— Novela populara, premiata. —
(Urmare.)

III.

Pecurariulu.

Petrea pecurariulu despartiendu-se de Veronic'a, s'a abatutu la jupanulu Noe, cu care avea nesce afaceri de ispravitu; — i-a fostu vendutu nesce lana si miei, pentru cari mai avea sê capete de la domn'a lui vr'o dóue parale; — séu precum dîcea dinsulu, vr'o doi potori.

Jupanulu Noe erá comerciantele satului, elu cumperá totu feliulu de marfe, — pana si mostele tieraniloru; si vindea totu feliulu de article: pipe, aprindióre, golónde — vinarsu si vindea si serac'á — — —

Candu a intratu Petrea in casa, jupanulu Noe l'a salutatu umilitu, — luandu-si caciuliti'a de pe capu, si netezindu-si barb'a si ciupii de peru.

In casa la jidanu erau mai multi tierani asediati la o mésa lunga; totu insulu avea o sticla de vinarsu inaintea sa; — in fruntea mesei siedea unu tieranu caruntu, cu mustetia lunga sucita, ochii i scilipotEAU de sub genele mari si gróse, din pip'a cu tievea scurta lasá fumuri mari.

Acestu omu erá Ionu Albutiu, séu cum lu-numescu de comunu: *Gur'a Satului*; — elu scie tóte câte se 'ntempla, si câte — nu se 'ntempla... In siepte sate nu este baba mai rea si mai harnica de gura decâtu elu; chiar si acú spunea ce-va interesantu, câ toti lu-ascultau cu gurile cascade, ma si jupanés'a Ruhel'a a esítu din chili'a laterala de la copii, sê asculte si ea noutátile Gurei Satului.

— Buna sér'a, buna sér'a! — dîce Noe catra noulu óspe, — hei, câ arare-ori vini la noi, macaru dómne ce vinarsu bunu am. — Hei Ruchela, ada unu scaunu pecurariului!

Jupanés'a Ruchel'a a implinitu rondoiel'a.

— Asié ni; — siedi la noi, — continuá Noe — da sê-ti dau o tîra de vinarsu?

— N'am venitu eu sê beu, — i respunde Petrea siedindu pe scaunulu adusu, — ci sê-mi platesci potorii aceia, ce-i am la domn'a-ta.

— Bine, bine — lu-intrerumpe jidanulu, frecandu-si manile, — câ de n'ai bani ti-dau eu si in credintia.

— Ti-am spus, câ adi nu beu, — strigá pecurariulu maniosu.

Gur'a Satului si-intrerumpe naratiunea, si intréba, câ cine a venitu, de face sgomotu?

— Eu; — i respunde Petrea.

— Cine? lu-intréba a dóu'a óra.

— Eu, Petrea pecurariulu.

— Bine câ nu-i marti-sér'a, — respunde elu mai linu si si-desiérta sticl'a pana 'n fundu.

— Jupanésa Ruchela, mai dâ-mi o glagia! — striga cu unu tonu ragusítu, si intorcându-se catra Petrea, i dîce:

— Fartate Petre, vina siedi langa mine sê bemu la olalta, si mi-dî un'a cu fluer'a — o hora din holtef'a mea; acést'a ni:

Canta cucu-'n vírfu de nucu,
Vine-mi vremea sê me ducu;
Canta cuculu pe trupina,
Câ mai am o septemana

Petrea si-scóte fluer'a din straitia, si dîce o doina gelnica, încátu cu totii au prinsu a la-crimá...

— Acést'a e pré gelnica, frate, — lu-intre-rumpe Gur'a Satului inghitiendu un'a din glage si sucindu-si mustetiele, — haid' sê horimu patiel'a mea!

Arda-te foculu tíera straina,
Câ-mi facusi barb'a totu lana,
Pe obradiu piele betrana

Cu totii au eruptu in risu si l'au silitu sê taca.

— Bine, dar horiti voi! horesce tu Petre! — striga dandu cu pumnulu in mésa, de tóte glagiele jocau, — horiti, si eu voi ascultá.

Pecurariulu Petrea erá cam necesítu, nu multu s'a imbiatu, — elu pana acuma nici n'a avutu alta mangaiare decâtu fluer'a si doinele; apoi cu unu tonu poternicu si sonor, care de atâte ori a resunatu pe vâli si 'n codrii a inceputu:

Ventulu sufla, érb'a 'nspica,
Dorulu mandrei reu me strica;
Ventulu sufla, érb'a cresce,
Dorulu lelei me topesce

— Bine, fórte bine, — aprobéza cu totii.

— Hei, si eu horiam candu eram mai tineru, — se aude tonulu unui tieranu, — ca Petrea, de nu mai bine, apoi si-netezesce perulu dupa urechia, — si sucindu-si mustetiele, incepe doina:

Florica de pe rítu,
Nu ghindí câ te-am urítu;
M'am culcatu si-am adormitu,
Si la tine n'am venitu.

(Va urmá.)

Alesandru Onaciu.

S A E O N U

Conversare cu cetitóriile.

— *Gratiu 14/2 ianuariv.* —

Amabile cetitorie!

V'am amintitu cu alta ocaziune, câ aice se afla o colonia romanésca. Permite-ti-mi sê vi vorbescu mai pe lârgu despre acêsta familia traianida!

Junimea romana adunata la universitatea si inst. politech. de aice, din mai multe nefericite provincie ale Romanimei, inspirata de nobilele idei moderne ale culturai, progresului si a civilisatiunii, inca la inceputulu anului scol. c. se constituî in o reuniune colegiala, o societate romanésca. „Romanismulu“ e numele acestei tinere societâti. Din numele ei credu câ veti cunosce devis'a inserisa pe flamur'a sa, veti intielege tóta program'a tendintieloru si aspiratiuniloru, pentru a le caroru realizare a inceputu deja a lucrâ. Va fi de ajunsu sê amintescu, câ in fia-care siedintia semilunaria se tienu câte 3—4 disertatiuni, declamatiuni si prelegeri interesante din tôte ramurile de sciintia, ér cu deosebire din istori'a patriei, din literatur'a si viéti'a poporului romanescu.

Aceste numai ca introducere la cele ce mi-am propusu a ve scrie cu acêsta ocaziune.

Serbarea anului nou e la Romani nu numai o serbare politica séu religiósã, ci e mai multu o serbare sociala-natiunala, pentru câ cele mai multe ce se facu cu asta ocaziune, sunt vechi si stramosiesci si au o radecina afunda in cea mai betrana anticitate a poporului romanu, ma chiar a intrigei rase latine. De siguru datinele nôstre de la anulu nou le avemu de la strabuni, de la mosii nostrii din Rom'a.

Pentru acestu tesauru pretiosu Romanulu trebue sê strêscã unu interesu duplu. Duplu, pentru câ datinele nu-i sunt numai unu celenodiu sacru, unu adeveratu vestmentu romanescu, ci dinsele impreuna cu poesi'a populara, cari sunt nesce creatiuni admirabile a le geniului natiunala, ne suplinescu cu succescu astupandu acea mare lacuna causata prin vitregitatea timpuriloru, ce ni-a consumatu acele date, acele documinte, ce aru fi in stare a ni versã lumina si a desnodã atâte cestiuni obscure, ce aparu ca nesce enigme in istoriografi'a romana. Ele ni oferescu tóta acea materia, cu care potemu implé tôte paginele góle ale trecutului nostru.

Romanulu plinu de superstitiune si religiositate abié ascépta sérã de San-Vasiu (pe alte locuri: craciunulu micu). Candu inseréza bine, tieranulu incepe la ceremoniele sale superstitiósse, incepe a unge usiorii si pragurile casei cu aiu si cu mai multe specie de unsoiri; asemene unge pragurile la siure si grasduri; apoi (in form'a crucei) unge tote animalele si in urma pe sine si tóta famili'a. Elu crede, câ astfelu in decursulu anului va fi scutitu de apropiarea lui „bata-lu crucea.“

Fetiorii tóta nóptea sufla in buciune, surlitia (surle) fluere, batu tobe, pive si alte felurite obiecte sunatórie si timpanice. Intregu satulu e cufundatu in unu clocotu, intr'unu vuietu surdu si fara margini.

Fetele se aduna la casele de siediatori spre a face

vrajiture, a-si face pe dragoste, spre a legã parii gardului ca sê véda ce li va spune urdít'a, maritã-se-voru in aceste cãslegi, si ce barbati voru capetã? frumosi, tineri, avuti séu uriti, garbovi, betrani, seraci etc. Mi pare, câ audu cum descanta fetitiele legate la ochi scuturandu gardulu:

San-Vasiu baltiatu,
Adu-mi unu barbatu,
Cãtu de blastematu
Numai bene-armatu!

Pe alte locuri in acêsta séra incepu a amblã colindatorii, cari dupa finea colindei ce o canta la féresta, incepu a gratulã:

Anulu nou cu fericiure
Sê-lu incepeti si 'n unire
Tinerii, betrani se fiti
Si cu totii sê 'n floriti
Ca merii
Ca perii
Pe la mediloculu verei,
Ca tómn'a 'mbelsiugata
De tóta indestulata.

Copíii umbla cu stéu'a si vifileimulu s. a. multe. Ferice de dvóstre, cari ve aflati pe la sate unde vedeti si audíti tôte asié precum se intempla in fapta; dá! câ-ci numai la sate se pastreza si intempla in originalitatea sa. La orasie? dómne padiesce — dóra domnii — pardonu voiam sê dícu clas'a culta nu se va ocupã cu asié nesce lucruri triviale!...

Dar escusare, câ-ci m'am dusu cam departisioru; descriindu datinele la anulu nou, am alunecatu de la obiectulu propusu; sê vinu la dinsulu!

Voiu sê ve spunu, amabile cetitórie, câ coloni'a romana de aice nu a uitatu de acêsta serbatóre mare, ce ni conserva unu tesauru natiunala de mare pretiu....

Societatea „Romanismulu“ inca serbã anulu nou, prim'a serbatóre romanésca in Gratiu. Cu permisiunea dvóstre me voiu încercã a ve descrie pe scurtu decurgerea acelei festivitãti, ce s'a serbatu in otelulu „la pér'a de auru.“

Precandu dvóstre primiatu felicitãrile si gratularile anului nou, si ascultati pe colindatori, me aflam in o sala bine arangiata, ce fece onóre comitet. arangiatoriu.... La 8 óre deschise serbarea Col. Albu rigor. prin unu discursu potrivit si bine tiesutu, dupa care se cantã unisono: „Hai sê dãmu mana cu mana!“ In decursulu cinei se esecutara inca urmatóriele bucãti:

„Panoram'a anului nou 1871“ discursu predatu de A. P. Alexi. „Hore ardelenesci“, esecutate pe violina solo de Nic. Dim'a st. jur. „Unu visu“, poesiã de Teod. Ceontea st. phil. declamata de autorele. „Cantulu pastoritiei“ cu acompaniamentu de gitara cantatu de Alesandru Masimovicu st. phil. „Unu reviu preste anulu 1870“ vorbire de N. Dim'a. „Doine romanesci“ din Bucovin'a si Trani'a esecutate pe flaute de A. P. Alexi. „Caliculu“, poesiã de I. Vulcanu, declamata de Stefanu Popovicu st. tech. „La Romani'a“ poesiã de

I. C. Drăgescu, dechiamată de Ionu Crisianu st. tech.
„Adio la o copila“ poezia de H. cantată solo de N. Di-
ma (la 12 ore) „Unu resunetu“ poes. de Muresianu,
unisono.

Nu descriu mai pe largu efectulu ce l'a facutu
aceste bucăți una câte una a supra ascultătorilor; me
marginescu a spune, că tôte a fostu romanesci, tôte a
fostu ascultate și primite cu cea mai mare atențiune și
manifestari de complacere. Cu deosebire am simțitu o
delectare mare la petrundiătorele și doișele sunete de
violina esecutate de dibacele violinistu N. Dim'a, prin
care ni-a depinsu cu mare fidelitate simțiemintele ro-
manului de pe văile și câmpiele belei Transilvanie. —
Amintescu aice, că d. N. D. are unu frate artistu, ce
stôrce laude și aplause in oper'a germana din Klagen-
furt. Sê avemu și noi unu teatru natiunалу, atunci
acelu artistu romanu nu ar delectá publiculu strainu.

Ah! ce fericite mominte fura aceste! Me credeam
a fi pe pamentulu romanescu, uitasem cu totulu, că
sum departe de acea țiera neferice, ce o iubescu cu fre-
nesia și o adoru cu devotamentu; uitasem, că indată
ce voiu parasí acea localitate, nu mai audu vorbindu-se
nici cantandu-se in giurulu meu in acea dulce și far-
mecatória limba romanésca!...

La 12 ore se cantá unisono și cu acompaniamentu
de musica marsaillais'a romana „Descépta-te Romane!“
cu o insufletîre rara. Se pareá, că însu-si geniulu lui
Muresianu a descinsu între noi ca sê ne acompanieze
cu lir'a sa, sê ne redice manurile in susu și sê ne pro-
voce la juramentu:

Morimu mai bine 'n lupte cu gloria deplina,
Decâtu sê fimu sclavi éra-si in vechiulu nostu
pamentu!!!

Toaste insufletîtorie nu au lipsitu, pentru natiu-
nea romanésca, pentru adeveratii ei apostoli, pentru
adeveratii aperiatori ai causei nóstre, diurnalisticii ro-
mani și alti barbati ai nostri din tôte provinciile roma-
nesci. Si déca nu furam fericiti a salutá și represen-
tarea dvóstre amabile sorióre, la acésta festivitate
natiunala, totu nu ati fostu uitate. Vi s'a redicatu
toaste, vi s'a pronunțiatu și dvóstre felicitári și gratu-
lári la anulu nou.

Petrecerea insufletîtoria durá pana la 3 ore dem.,
candu prin inbratiosiári fratiesci ne-amu despartítu,
ducéndu cu noi unu buchetu de suveniri nevesce-
dítore.

Incheiu pontru asta-data amab. cetítorie, si eu,
colindatoriulu:

Ve dorescu imbelsiugare
Prin iubire și urare,
Sanetate fericire
Insotíte de unire,
Domnésca,
Traiésca,

Si 'ntre voi imperatiésca
Si de reu se ve scutésca!

Ér redactorului „Familiei“:

Câte caramidi pe casa
Atátia galbeni pe mósca!
Abonanti sê aiba mfi
Cetitori sute de mfi!!

A. P. Alecsi.

Curierulu modei.

— Pest'a 27 ianuaru. —

Unu iubitoriu de flori, déca vré sê fla. incantatu
de ele, de siguru va intrá in atare gradina, si aici apoi
le va privi si se va delectá de frumseti'a loru.

E bine! vrendu si noi a descrie toaletele cele mai
frumóse din sesonulu presinte, vomu face ca iubitoriulu
de flori, vomu intrá in gradin'a toaletelor — intr'unu
balu, si asta-data inca in balulu baluriloru din Pesta,
in — balulu iuristiloru care se tienú in 18 a. l. c., si de
aci vomu reportá despre mod'a presinte.

Mai nainte dóra ar fi de interesu a aminti cá
intre publiculu elegantu din acestu balu amu vediutu
si o cununa frumósa de romani, atátu barbati si juni
cátu si dam'cele.

Incependu acum descrierea toaletelor, mai an-
táu trebuie sê ne oprimu la o rapítoria femeia, si sê
admirámu vestmentulu ei de metasa alba, cu códa lun-
ga si decoratu cu pantlice rosie, si sê ne delectámu in
capsiorulu ei frumosu, infrumsetiatu cu flori rosie si c'o
diadema de diamante stralucituri. Si apoi sê trecemu
la alt'a, a carei vestmentu de m tasa e de colórea unei
columbe selbatice, decoratu cu dintele negre, cari giuru
impregiuru erau incopciate cu bumbuse de diamantu,
incátu ti-paré cá pe vestmentu cadiuse o plóia de dia-
mante.

Si acum sê facemu o revista si a supra celorlalte
sute de toaete, inse aci trebuie sê ne oprimu; trebuie sê
privimu cu dorere la Parisulu blocatu si sê deplan-
gemu urmárite visibile produse de blocarea acést'a in
lumea modei, rapindu-ni pe detatoriulu de tonu, —
Parisulu. Trebuie sê marturimu sinceru, cá estu-anu,
nici in balulu acést'a nu poturamu vedé toaete atátu
de artistice, de cari amu admiratu in sesonulu trecut, si
numai nesce imitári simple.

Nu vremu sê dícemu prin acést'a, cá n'amú ve-
diutu si toaete frumóse, elegante, ba stralucite, inse
nici un'a n'amú vediutu care sê fi produsu sensatiune
generalá.

Cele mai multe toaete erau din tarlatan albu, si
pré pucine din ilusion, ce din punctu de vedere econo-
micu e fórté imbucuratoriú; si ceea ce ni-a placutu
multu la vestmintele aceste de tarlatan, erá aceea, cá
mai tôte erau in alta forma decorate. Multu ni atrasera
atențiunea trei vestminte albe de tarlatan, cari se si
numerau între cele mai frumóse; si ceea ce ni-le faceau
si mai interesante erá aceea, cá un'a erá decorata cu
flori galbene ér cealalta cu rose rosie; pe un'a florile
erau resfirate, ér pe cealalta rosele formau o gradina
completa; ér vestmentulu alu treilea erá decoratu ase-
mene cu flori ros'a între cari se aretá si câte unu „nu-
me-uitá“ estindiendu-se florile aceste, in forma de
girlanda, preste totu vestmentulu, — si astfelu, tóto
trei la olalta, ni represintau tricolorulu nostru na-
tiunалу.

Colórea alba erá cea predominatoria; potemu
díce cá nóue din diece parti a toaletelor erau albe, si
mai tôte decorate cu flori rose; verdi erau numai trei.
Vestmentu verde de metasa numai unulu amu vediutu, si
acést'a erá decoratu cu pene de marabout.

Mai amintimu aci de unu vestmentu ros'a de
metasa, despre care potemu díce, cá erá admirabilu.
Erá decoratu cu dintele fine si albe, late mai de o
palma, formate in girlanda, si masilate cu câte unu
muguru.

Toaletele garde-damelor escelau prin unu lucsu deosebitu. Par că prin lucsu s'ar poté suplini. . . .

Multe toalete aveau slepuri foarte lungi, inse aceste avura multu de suferitu, mai alesu in cotillonulu care dură pana la siese ore demaneti'a, că-ci finindu-se halulu, sal'a mare a redoutului remase plina de bucatiele de slepuri. tarlatanu si ilusion. . . .

Ah! nu este si vietii'a o — ilusiune? . . .

CE E NOU?

* * * (*Prenumerantii nostri noi.*) cari tramisera costulu (70 cr.) cōleloru aparute in anulu trecutulu din „Cavalerii Noptii“, au sē primēscă acele cōle in dīlele aceste, că-ci deja tōte se pusera pe posta. Cu acēsta ocaziune venimū a respunde la mai multe intrebāri, anūciandū, că — precum tablourile, asiē nici „Cavalerii Noptii“ — nu se potū tramite nimēnui in *dōue esemplare*. Asiē ce-va nici n'amu promisū, dar nici nu potēmū sē facemū — far' a ni causā o dauna mare. Deci acei onorabili abonanti ai nostri, cari ni si tramisera pretūlu pentru dōue esemplare, binevoiēscă a dispune de haniū lorū!

⊙ (*Societatea Kisfaludyana.*) acēsta reuniune a 50 de literati magiari, cari cultiva beletristic'a si estetic'a, si care afara de membrii ordinari magiari, mai pōte avē si diece membrii estranei, — in siedinti'a sa de la 25 ianuariu a alesu pe redactorulu acestei foi de membru estraneu alu ei.

* * * (*Diet'a Ungariei.*) in siedintiele sale tenute in septeman'a trecuta, a inceputu a dēsbate bugetulu pentru anulu 1871.

* * * (*Balu natiunalu la Lugosiu.*) Societatea romana de lectura din Lugosiu va dā in 4 fauru c. n. unu balu in sal'a ospetariei „Regele Ungariei“, in favōrea fondului Societātii.

* * * (*Ateneulu Romanu*) de la Bucuresci, de si tardū, in fine si-a deschisu conferintiele sale in sesonulu presinte. Deschidera s'a facutu cu multa solenitate in 10/22 ianuariu, — esecutandu-se o programa mai multu musicala, decātu — literaria.

= (*La emancipatiunea femeiloru.*) In siedinti'a secreta de la 18 a. l. c. a dietei din Pest'a se pertractā o cestiune foarte interesanta relative la emanciparea femeiloru. Anume se puse la dēsbaterē o petitiune a dnei Georgin'a Illésy, in care se rōga a fi numita ca stenografa in cancelari'a dietei. Dupa o disputa foarte picanta, diet'a enūciā, că in contra principiului, d'a fi si femei in cancelari'a dietei, n'are nimicu de obiectatu, inse organizarea cancelariei dietale compete numai presiedintelui. Fōrte multi insi vorbira in contra acestei dēnumiri, că-ci singura o femeia intre atātia barbati, ar fi ceva nenaturalu, ar fi pentru dins'a — genantu. Regretāmu din partea nōstra, că acelu deputatu romanu, care a promisū alegatoriloru sei in program'a sa, că va luptā pentru emanciparea femeiloru, a absentatu cu ocaziunea acēst'a bine venita, de a-si implini promisiunea.

= (*Femeia ca barbatu.*) Dīlele trecute mori in spīlablu din Clusiu unu june, despre care in urma se descoperi, că e — femeia. In vietii'a ei intrēga portā vestminte barbatesci si erā foarte diligenta ca zidariu. Se pōte că ea pentru aceea portā vestminte barbatesci, pentru că, de si erā femeia, i cōscuse nesce mustetie foarte mari.

† (*Necrologu.*) Ana Marcu, nascuta Mihailoviciu, si fiii ei Elena Pooreanu, nascuta Marcu, Stefanu si Ioanu, impreuna cu ginerile Mihaiu Pooreanu, cu anima infranta de doreri face cunoscutu toturorū rudeniiloru si amiciloru cumcā *Maria Marcu*, fic'a, respective sor'a si cumnat'a lorū, dupa unu morbu mai indelungatu, impartesindu-se de santēle sacrameinte, a repausatu in etate de 19 ani in Lugosiu la 8/20 jan. 1871 la 4 ore d. a. Immormentarea s'a intemplantu in 10/22 l. c. dupa amēdia-di la 2½ ore. Lugosiu, 8/20 ianuariu 1871. Fia-i tierin'a usiōra si memori'a eterna!

Literatura si arte.

* * * (*Dlu V. Alesandri*) publica in „Convorbirile literarie“ o comedia in dōue acte, prelucrata din francozece, si intitulata: „Ginerele lui Hagi Petcu.“ Celu-ce crede, că umorulu consiste in a pune in gur'a persōnelorū vorbitōrie o multime de cuvinte grecesci, turcesci, slavōne, acel'a va dīce, de siguru, că si pies'a ast'a e plina de — umōru.

* * * (*Teatrulu de la Bucuresci*) a ajunsu la o stare tristā. Innalt'a intieleptiune ciocoiēscă a guvernului trecutū a scosū de acolo mus'a romana, si acuma teatrulu e gola. Dlu Millo jōca la Berladu, ēr dlu Pascali la Iasi.

Din strainetate.

= (*Ruinarea castelului de Meudon*) e un'a din cele mai triste urmāri ale bombardārii Parisului. Dupa St. Cloud, cad ū si castelulu acēst'a in ruine, si inca bombardatu de tunurile franceze, că-ci erā o positiune prē favoritōria pentru avantgardele inimice. Diurnalistulu, care e curiosu a vedē incātu s'a ruinatu acestu edificiu maretiu, se inspaimenta de ce vede. Germanii, ca sē se apere de vre-o erumpere sēu si de granatole franceze, radicara baricade mari in giurulu castelului, si din ce se compunu baricadele aceste? din obiecte a carorū pretiu se urca la miliōne, din pianuri scumpe, mobile pretiōse de catifea si gobelin, mese de marmure, din oglinde a carorū marime e uriasia etc. S'au intemplantu odata, că unu „studinte“ din care deveni acum unu erou belicosu, se pusē la unu asemene forte-pianu din baricada, jōcā o piesa viala, pana ce o bomba sfaremā forte-pianulu, dimpreuna cu eroulu germanu.

= (*Crucea de feru.*) Scimū cu totii, că de candu suride armelorū germane atāt'a norocu, se vorbesce prin tōta lumea despre „cultur'a acestui poporū“, cu care, germanii si germanofili, totu se lauda. Cā inse, dieu, nu-i chiar asiē, vomu demonstrā numai decātu priu unu esemplu foarte convingatoriu. Unu militarū germanu, escelandu in luptele din giurulu Parisului, fu decoratu cu „crucea de feru“; elu, in bucuri'a lui, s'apucā delocu, si insciintiā si pe parintii lui despre distingerea acēst'a rara, de care fu impartesitu. Nu preste multu apoi, capetā de a casa o epistola in care tata-lu seu i scrie urmatōriele: „Iubite Fritz! amu cetitu cu anima doiōsa, că tu acum vei avē sē suportū nu numai greutātiele resbelului, ci si o cruce de feru. Ore ce sminta ai comisu, serace Fritz? Ce de ōmeni, Dōmne, sunt acolo, si totu-si chiar tu trebue sē porti crucea aceea de feru.“ Eca, omulu nostru din „poporulu cultu ger-

manu“, a intielesu sub ordulu „crucea de feru“, atare cruce comuna de feru, de cine scie ce greutate.

= (*Confecetele de clotiani*) voru deveni in urma forte gustuose pentru Parisieni, a caroru umoru bunu inca nici acum nu secă. Unu corespondinte scrie cu insuffetire urmatóriele despre confecetele de clotiani: Acum sum indeplinu vindecatu de acelu prejudetiu, prin care despretiuisem atât de tare pe clotiani. Nici nu potu cuprinde, cum de nu mi-am adusu pana acum pe mésa mancare de acést'a gustuosa. Amicii mei asié aflara eri, cá are gustu ca selbatecina cu aripi; eu inse sum de parerea aceea, cá gustu-i e ca a iepurelui de casa. Partea anteriora a clotianului e multu mai delicata decâtu cea posteriora, acést'a inse e mai carnoasa si nutritória. Unu clotianu belitu si curatitu, fara capu, are o greutate de 130 grame, ér ficatulu lui, déca e frumosu, e celu pucinu de 16 grame, si asié nu se receru clotiani tare multi, la o cina séu prandiu bunu. Deja se si pregatescu ragout-uri de clotiani si pastete din ficatelu lor, si sub timpulu obsediului, aceste voru fi mancári predilecte, cá-ci care le au gustatu odata, acél'a ride de aceea, cari se ingratiósieza inca de aceste fripture nóue. Altcum ori-cine póte scí, cá in Chin'a sunt clotianii deserte cotidiane; si ast'a nu e de miratu, cá-ci in adeveru, sunt multu mai gretióse bróscle, cari se manca in intréga Europ'a. Credemu, cá prejudetiulu in contra clotianiloru va disparé acusi!“ (Credinti'a ta te va mantu). Red.)

= (*Diurnalistulu istetiu.*) O fóia locala dintr'unu orasiu din Alsati'a, trebuia sé apara, dupa ordinatiunea comandantelu prusescu, si in limb'a francesa, si in cea germana, avendu acela-si cuprinsu. Fresce, de pe campulu resbelului nu i erá permis a publicá decâtu numai sciri favoritórie germaniloru. Redactorulu acestui diurnal affá curendu, cá comandantele prusu nu pré scie limb'a francesa si cá dinsulu cetesce numai partea germana. La erumperea din urma a Parisieniloru, descrie elu frumosu, nemtiesce, cá Parisienii au facutu o erumpere nefericita, cá a fostu respinsi din partea sasiiloru si wúrtembergianiloru, cari s'au luptatu de minune etc. Inse in colon'a francesa, care trebuia sé cuprinda totu aceste, scrie urmatóriele: „Armat'a brava din Paris a portatu o invingere stralucita in contra barbariloru cutrupitori, a nimicitu cumplitu bataliónele sasiiloru si wúrtembergianiloru, a cuprinsu mai multe positiuni importante cari le sustienu cu bravura neinvinosa. Cu ocasiunea acést'a regele Vilhelm sciu cá nu va da in Berlinu salve de „victoria.“

= (*Diurnalulu „Drapeau.“*) Sunt multi, cari inca si acum mai credu, cá Napoleonu ér va deveni imperatulu Francesiloru, si mai alesu o partida bonapartista in Brusela, lucra cu multu zelu pentru restaurarea imperatíei cadute. Intre midilócele loru e si o fóia cu titlulu „Drapeau“, care se tiparesce in mii de esemplare, si se espedeza deosebitu prinsoieriloru francesi, gratis, fresce pe spesele lui Napoleonu. Cei mai multi dintre oficiarii francesi, retramisera diurnalulu cu dispretiu, neconsimtiendu cu principiile politice, ce le cuprinde; unii inse lu-primira, dar la acést'a i indemná singuru numai o rubrica interesanta, ce esiste in acestu diurnal. Anume rubric'a acést'a e deschisa numai pentru diferite impartesiri si anunciári din partea prinsoieriloru francesi si a familielor acestora. Asié spre es. impartesiesce unu prinsoieriu june parintiloru sei, cá dinsulu se affa bine, numai cá se uresce; in altu locu unu parinte de familia consoléza

pe iubittii lui de a casa; in alte locuri se insciintieza oficiarii, internati in locuri indepartate, cá-ci sunt inca in viétia, cá ducu lipsa séu traiescu bine etc., cu unu cuventu, rubric'a acést'a ni relatéza fidelu viétia prinsoieriloru francesi din Germani'a.

Felurite.

= (*Barbarismulu prusieniloru intr'unu satu francesu.*) Militarulu germanu nu e crudelu, de la natur'a lui; inse resbelulu l'a-facutu selbatecu. Sasulu blandu, bavaru umorosu, si prusianulu falosu de cultur'a sa, s'au strafornatu in fere selbatice, precum erau si in resbelulu de trei-dieci de ani sub comandantii Tilly si Wallenstein, a caroru fapte si acum ne infióra. — Ori-ce satu francesu, prin care trecu dinsii, remane in ruine. Déca nu-lu aprindu, — ce decomunu se intempla — atunci remane dupa dinsii, vai si amaru. Totu, ce numai e transportabilu, lu-rapescu si ducu cu dinsii. O scena infioratória, dintre nenumeratele furture si ucideri, ce comitu prusienii prin satele francesi, ni represinta si ilustratiunea din nrulu presinte. In furturi de animale, esceléza deosebitu bavarii. In satele, in cari a fostu acestia odata, nu-i vorba sé mai vedi vreunu pecioru de oare séu vite. Dar nu e destulu, cá dinsii rapescu de la sermanii sateni totu ce au, ci chiar si dintre bietii sateni multi, cadu sub loviturile si impunseturele de baionete. Cine se intereséza de viétia unui saténu? candu pe campulu de resbelu cadu cu mile. Si-apoi ordinatiunile comandantiloru prusieni suna asié, cá autoritatea militariloru prusieni trebue sustienuta inaintea poporulu francesu chiar si prin — crudíme. Vicomtele Jaubert, fetiorulu ministrulu Ludovicu Filipu, inca morise in urma unei asemene tractári barbare din partea prusieniloru. Anume, nu de multu, audíndu cá prusii au amenintatu cu impuscare pe preotulu din satulu invecinatu, déca nu va solvi contributiunea belica, impusa satulu, — dinsulu si-parasi castelulu seu care e numai de 12 kilometre indepartatu de Le Mans, si alergá intru ajutoriulu preotulu periclitatu. Ajunsu inse aci, fu si dinsulu arestatu si tienutu trei díle in inchisóre. Numai la rogárele ferbinti ale femeii sale fu eliberatu, inse sub timpulu inchisórei atât'a fu de maltrratatu, lovitu si batutu, incátu preste pucine díle si morise. Pe mair-ulu din Nogent lu-téaira din patulu seu si lu-constrinsera a merge cu dinsii, cu capulu golu si descultiu, in frigulu celu mai teribilu, — si acést'a pentru cá dinsulu nu i incunoscintiá cá franc-tireurii se apropia, despre cari elu nu sciusse póte nimicu, dar prusii díceau cá elu — trebue sé scia. Asié e resbelulu germaniloru in contra francesiloru. Unu resbelu de — sterpire. Welche Wendung durch Gottes Fügung!

= (*Pedéps'a reginei.*) Victori'a, regin'a Angliei, nascuse fiulu ei Albertu in 1844 in palatulu de Windsor. Ea inse a uitatu sé-lu insemne, conformu legiloru, in matricul'a comunei. Pentru negliginti'a acést'a, regina fu pedepsita cu 7 shillingi, prescrisi de lege.

= (*Privilegiu interesantu.*) Famili'a principésca Medina-Celi are acelu privilegiu interesantu, cá póte pretinde ca donu vestmentulu de mirésa alu reginei din Spani'a. Asemene si celu mai betranu dintre marquisii Rivado, are privilegiulu de a prandi cu regele in diu'a de craciunu si a cere de la dinsulu vestmentulu cu care e imbracatu. Colectiunea acestoru vestminte a

sustatu la ambele familie pana in timpulu lui Napoleonu celu mare, candu apoi soldatii acestuia le confiscara tôte.

= (*Nu una, ci doue-dieci!*) Unu preotu din Londr'a infruntã odata pe doi casatoriti, cã de ce nu traiescu in contielegere si de ce se cërta in continuu; acest'a nu e iertatu, cã-ci, dîse preotulu, unu barbatu si o femeia trebuie se fia o persóna. „Da, un'a! — respunse barbatulu — inse dta parinte sê binevoiesci a ascultã numai odata la ferest'a nôtra si apoi vei crede, cã noi suntemu si doue-dieci.“

= (*Delicateti'a femeii frumóse.*) „Ah! ce trasura de aeru, eschiamã de totu frumós'a Ciceri, de siguru e deschisu ce-va.“ Copilasiulu ei de cinci ani, care siedeaa nu departe de dins'a si frundiariã o carte ilustrata, audîndu eschiamarea mamei sale delicate, dîse: „Dóra cartea mea! S'ó inchidu mama?“

= (*Croituriulu consciintiosu.*) „Draga, dîse femeia catra barbatulu ei croitoriu, ce cugeti? asié bucata mare de panura tai din paletonulu dlui Landri? Nu te temi, cã ti-vei face mustrãri de consciintia?“ „Nu, respunse barbatulu, ci numai o — gileta!“

Glume si nu pré.

— Ce mai aveti nou la tiéra, bade Ioane? mai sunt multi nebuni pe la dvóstre? — intrebã unu szol-gabirêu, mutatu de la unu orasielu mai micu, unde functiunase, la altulu mai mare.

— Ba acum nu-su atãtia, ca si candu ai fostu dta la noi, — respunse intrebãtulu.

— Dta nu ti-ai cascatu gur'a in cursulu siedintiei întregi! — agrai unu deputatu pe altulu.

— Ba, me iërta, am *cascatu* mai de multo ori pana candu ai vorbitu, — respunse acest'a.

Prof.: Credu cã v'am spusu odata, cã acele pârti corporale ni sunt mai debile, unde asuda.

Scol.: Acum pricepu, de ce asuda d. prof. asié tare la frunte.

— Io nu sciú cum poti dá calciunii asié lesne. Io furu caput'a si totu nu le potu dá asié pe nimic'a.

— Natarauale, io furu calciunii întregi gat'a.

— Asié se póte.

Ioanu abié se tiene pe picióre:

— Acum nu mai sciú ce póte fi ast'a, sórele ori lun'a? (Vediendu cã vine cine-va.) Me rogu, me rogu! ce e acolo susu, sóre ori luna?

— Pardonéza-me, cã nu-ti potiu spune, *io-su strainu aicea.*

Prof.: Scii cã nu vi-i iertatu a fumã cu tîgara?

Scolariulu: Pentru cã nu ni iertatu cu ea, vreu sê o ardiu.

Gâcitura numericã

de Virginia Baritiu.

13e 3e4a i6114i13o3ia2a!
2o2u 24e7u 4u 12e 11io4i;
3u 118a 4ea — 7i 5a4 '13a 'i613e2a,
13a '6 o4'a '6 13a4e 7o4i.
Io 18iu4u i6189ia2ia 6i618e,
3i 1e62u8u 18e7e 184eu;
12o4e4ea 7u82a 114a618e
I624e18u 162e46u8u 7eu.

Io3i11u 1u813a6u.

Deslegarea gâciturei din nr. 51.

Tôte sunt visuri in asta lume

De suferintia

Si de dorintia,

Visuri ce sbóra nelasandu nume.

Nu e visu inse, ci realitate:

Lupt'a cea mare

Natiunii, care

Pentru dreptate secolu combate.

Dragescu.

Deslegare buna primiramu de dsiór'a Ersilia Magdu.

Deslegarea gâciturei din nr. 50 ni-a mai sositu de la d-ele Silvia Moldovanu si Maria Gaitanu.

Post'a Redactiunii.

Dsiórei A. L. Amu cetitu cu o viua multumire apelulu adre-satu catra femeile romane pentru partinirea foii nôstre. Vei bine-vof inse a ni permite sê nu-lu publicãmu, de óra-ce contine nesce expresiuni pré magulitória pentru noi.

Amorisatulu instrainatu. Dta speri, cã prin publicarea versuriloru tramise fói'a nôtra „va capetã óre-care atragere.“ Dóra prin aceste síre?

Dar biseric'a si statulu,

Caute-si norocu la draculu;

Io-lu gasescu la mandr'a mea.

Catra renegati. Contine o multíme de reminiscintie. Vei fi avendu dta, de siguru, si altele mai originale.

Suvenirea E—i. Suetu frumosu, tratatu cu pucina arte. Nr. 2 si 3 se voru publicã — cu óre-si cari modificãri. A patr'a e completa, dar — precum díce francesulu — pré brusca. A cincea nu se finescu logicu. Mai tramite-ni inca!

Clopodia. Adres'a amiculu nostru I. C. Dragescu e asta: „Torino piazza la Grange nr. 2.“

Sibliu. Dlu N. P. Pentru trecutu nimica, i pentru vfitoriu pretiulu ordinariu.

Suplementu I.: „Cavalerii noptii“ tomulu II, cõva X.